

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ

СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

5 (321)

ҚЫРКҮЙЕК – ҚАЗАН 2018 ж.
СЕНТЯБРЬ – ОКТЯБРЬ 2018 г.
SEPTEMBER – OCTOBER 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА
PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ
ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД
PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18, <http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,
www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

<https://doi.org/10.32014/2018.2224-5294.15>

Volume 5, Number 321 (2018), 85 – 88

UDK 338:43

R.K. Sabirova, K.M. Utepkaliev, S.B. KabakovAtyrau State University named after H.Dosmukhamedov
sabiroyarysty@mail.ru, mplusj@bk.ru, zhmm1331@gmail.com**ECOLOGICAL ASPECTS OF ECONOMICS
OF AGRICULTURE IN KAZAKHSTAN**

Abstract. In the article the authors outlined the ecological conditions and the opportunities for the reproduction of the agrarian specificity and the country's need for agricultural ecologically clean products that stipulate the need for state regulation of agrarian production and the food market. The main task of Kazakhstan and the essence of regulation is to ensure sustainable development of the agrarian sector in the interests of meeting the needs of society without harming the environment. The trend of the last few years in the world has become the interest of buyers to environmentally friendly products, so, more than half of respondents (60%) prefer environmentally friendly products, regardless of their high cost in contrast to similar analogues. The production of environmentally friendly products on domestic raw materials is very promising due to the availability of all the appropriate resources.

Keywords: ecology, role, agriculture, protection, efficiency, ecological clean product.

INTRODUCTION

At the present stage of the development of society, the creation of a sustainable economic mechanism in the agrarian economy is one of the significant factors in the growth of the competitiveness of our country. With the strengthening of the economy of Kazakhstan, the mechanism of management in agriculture began to function in a more rational mode. The advantages of domestic agricultural production should be used in the production of competitive food products, namely: the availability of large areas of land, economic purity of products, excess labor resources, etc.

In Kazakhstan there is a quite competitive niche of natural food products, the so-called "farm products". The production of environmentally friendly products on domestic raw materials can be promising, in particular, for the East Kazakhstan region with its richest raw material potential of cedar and fir oil, as well as beekeeping products. Thus, the country has all the conditions for the production of environmentally friendly agricultural products, and maintaining this image will help determine its own niche in the international market.

MAIN PART

Potential of the agro-industrial complex of the Republic of Kazakhstan is determined by the following determining factors:

significant volumes of agricultural land, which is 223 million hectares, including arable land 24 million hectares;

high labor potential of the village (in rural areas more than 47% of the country's population live);

favorable climatic conditions for growing grain and leguminous crops, potatoes and vegetables;

significant potential of pasture areas for livestock breeding (85% of the total land area).

In the republic there are prerequisites and potential to become the world's leading producer of food. Already today it is the largest exporter of grain, and for export of flour it ranks first in the world.

In the President's Address to the People of Kazakhstan "Let's build the future together!" The head of state set the task to increase the export of cattle meat (cattle) to 180 thousand tons by 2020. The task is to avoid meat imports and become one of its major suppliers to foreign markets.

The new image should correspond to the trends of the modern market. A study by Russian colleagues showed that the world food market is in need of environmentally friendly products, especially in meat, vegetables, dairy products, etc. According to the results of the study, up to 80% of American leg meat produced is supplied with deviations from standard standards. Moreover, in this case there are violations not only of shipment rules, procedures for obtaining permits and other administrative barriers, more than 23% of imported leggings to neighboring Russia (which is nine times higher than Kazakhstan's imports), genetic mutations were identified by special expertise. And also 17% of imported hams have obvious signs of aging products. In Chinese meat products, mercury is often found, various compounds of heavy metals.

Green marketing is an increase in customer loyalty, brand recognition and sales volume due to the release of environmentally friendly products or the use of environmentally friendly production technologies. Green marketing originated in the USA in the 1970s. According to the Information Resources survey, today 48% of Americans pay attention to at least one of the environmental indicators of the product, whether the product itself, its packaging or the store in which it is sold.

Ecologically is a modern trend that forces business giants to differentiate brand policies and move to a more "green" option. So, for example, McDonald's is repainted in green and introduces eco-packaging for its products.

The reasons for such popularity of "eco" products is that the bulk of buyers are interested not so much in social responsibility, as with themselves, with their well-being and their own status. Eco status receives more and more value in society. Once to lead an eco-friendly way of life was considered eccentric, but today in the western countries it is chosen by millions of people.

The presence of "green" goods on the shelf can be recognized by special eco-labeling. Environmental marking in our and Western countries is one of the main tools for promoting products, as well as its mark-up. According to independent experts, the presence of eco-labeling increases the cost of the product by at least 30%. Eco-labeling does not have any relation to the composition of the product, it is a symbol that the company gets the right to apply on packaging, only having passed the appropriate certification. Now there are more than 30 such systems in the world, while in Russia it is only one - the system of voluntary ecological certification "Leaf of Life". The rest of the statements about "ecological purity", "naturalness", "friendliness to the environment" can be considered Greenwich. An environmentally safe product can be considered a product that does not contain harmful substances for consumers and the environment, and when it is disposed of completely disappears from the Earth.

If we take into account the world trends in the development of agriculture, unlike the post-Soviet states, everywhere there is a question not of increasing the production of products, but of its quality.

For grain, Kazakhstan has already begun to face overproduction, similar can happen to other types of agricultural products. Farmers should provide Kazakhstani with quality products and supply competitive products to the markets. In his annual message, the President of the Republic noted that the domestic market of the country for a number of positions begins to lose the increasing expansion of grocery imports. It has a lot of cheap imported sausage, in a "beautiful" package, which is much inferior in quality to the domestic one. An analysis of dairy products was also conducted. It turned out that Kazakhstan is delivered to forty-five per cent of the butter, powdered and condensed milk - up to eighty percent. In the meantime, Kazakhstani producers fully provide the country's population with raw milk and meat. But the country is lagging behind processing, which has proved to be uncompetitive.

According to Nielsen research, consumers are ready to overpay for quality, brands and organic products. For most buyers (81%), the quality of the goods is one of the main criteria for choosing and buying. Especially the respondents trust the brands. The trend of recent years has become buyers' interest in environmentally friendly products, analysts say. More than half of respondents (60%) claim that they choose organic products, even if their cost is higher than their counterparts. The ecological trend in Europe has been going on for several decades. Care for one's own health and longevity comes to the fore in many consumers. The era of fast food and Chinese synthetics begins to gradually disappear. Today people want to eat natural products, use natural cosmetics, use only natural means to care for the house. Thus, the promotion of the ecoimage can become an attractive direction in the development of the diversification of the agribusiness sectors and determine the positioning of domestic farmers in the conditions of international trade. The trend towards naturalness and environmental friendliness in international markets

will only grow and it is obvious that more and more commodity groups with the labeling "eco" will appear more and more. In this market there is an opportunity for growth of the domestic agricultural sector. Despite the fact that more than sixty years ago, questions of "green" production started its development and remain relevant at the present time, there is no clear leaders in the pursuit of this position in the international markets. In the changing environment of the global market and geopolitical relations issues of the new position and export priorities for Kazakhstan's agribusiness sector rise with even greater urgency. For domestic farmers in this market there is an opportunity for growth and prospects for this niche in the export-oriented sector.

CONCLUSION

As for our experience, today there is a quite competitive niche of natural food products, so-called "farm products" in the country. In each region there is a sufficient number of agro-formations that are ready "to order" to supply food (milk, meat, bread main items).

The production of environmentally friendly products on domestic raw materials can be promising, in particular, for the East Kazakhstan region with its richest commodity potential of cedar and fir oil, as well as beekeeping products.

State regulation of agriculture is the economic impact of the state on the production, processing and sale of agricultural products, raw materials and food, as well as production and technical and logistical support of the industry in order to create conditions for expanded reproduction, solving social, environmental problems, and raising the level and quality of life in the countryside.

Thus, environmental friendliness is not only an actual and promising trend, but also profitable, because consumers will not save on their own health. In Kazakhstan, there are all conditions for the production of environmentally friendly agricultural products, and maintaining this image will help determine your own niche in the international market.

REFERENCES

- [1] The official website of JSC National Managing Holding "KazAgro" [Electron. resource]. URL: <http://kazagro.kz> (reference date: 06.2013).
- [2] Khramkov A. The Kazakh has twice as much meat as the Russian, // AgroInform. 2010. No. p. 20.
- [3] Internet resource: Blog about eco-advertising and eco-marketing. So what is green marketing? [Electron. resource]. URL: <http://mariabystrova.ru/> (reference date: 02.2014).
- [4] Internet resource: Interregional public organization. Consumer Rights Protection Society "Public Control". Ecological marking (eco-labeling) [Electronic. resource].
- [5] National Statistical Agency of the Republic of Kazakhstan. Annual reports. .kazstat.kz.
- [6] Zhansagimova A.E. Monitoring the development of rural areas of the Republic of Kazakhstan. XX International Scientific and Practical Conference "Agrarian Science - Agricultural Production of Siberia, Kazakhstan, Mongolia, Belarus and Bulgaria" (Novosibirsk, October 4-6, 2017) p.366-370 ISBN 978-5-94477-211-4 (In Russian).
- [7] Shakulikova G.T, Zhansagimova A.E. Agro-industrial integration in foreign countries. Actual problems of modern science and education materials of the international scientific and practical conference. Issue 16 volume 1 Kirov 2017g. p.161-167 SBN 978-5-7139-0511-8 (In English).
- [8] Aubakirov Y.A, Maydyrova A.B. The role of man as productive force in the labor market // Vestnik KazNU. Al-Farabi .- 2002.- No. 1 (29).-P.41-43. . ISBN 978-601-04-2045-8 (In English).
- [9] Omarkhanova Zh.M., Integration of Financial Markets under the Conditions of the Eurasian Economic Union / Ed. - Journal of Advanced Research in Law and Economics, [S.l.], v. 8, n. 6, p. 1779-1784, mar. 2018. ISSN 2068-696. (in English).
- [10] K.Sayabaev, K.Sadvokasova, G. Kodasheva. Finance, franchise and their impact on tourism. Journal of internet banking and commerce. (<http://www.icommercecentral.com>), december 2016, vol. 21, no. 3 ISSN 1204-5357 (in English).

УДК 338:43

Р.К. Сабирова, К.М. Утепкалиева, С.Б. Кабаков

Атырауский государственный университет имени Х.Досмухамедова

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В КАЗАХСТАНЕ

Аннотация. В статье авторами изложены экологические условия и возможности воспроизводства аграрной специфики и потребности страны в земледельческих экологически чистых продуктах, которые

обуславливают необходимость государственного регулирования аграрного производства и рынка продовольствия. Основной задачей Казахстана и сутью регулирования является обеспечение устойчивого развития аграрной сферы в интересах удовлетворения потребностей общества без нанесения вреда окружающей среде. Тенденцией последних лет в мире стал интерес покупателей к экологически чистым продуктам, так, больше половины респондентов (60%) отдают предпочтение экологически чистым продуктам, вне зависимости даже от их высокой стоимости в противовес подобным аналогам. Производство экологически чистой продукции на отечественном сырье весьма перспективно из за наличия всех надлежащих ресурсов.

Ключевые слова: экология, роль, сельское хозяйство, защита, эффективность, экологический чистый продукт

ӘОК 338:43

Р.К. Сабирова, К.М. Утепкалиева, С.Б. Кабаков

Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

Аннотация. Мақалада авторлар аграрлық ерекшеліктерді және аграрлық өндірісті және азық-түлік нарығын мемлекеттік реттеу қажеттілігін көздейтін ауылшаруашылық экологиялық таза өнімге қажеттіліктің экологиялық жағдайын және мүмкіндігін белгіледі. Қазақстанның басты міндеті және реттеудің мәні қоршаған ортаға зиян келтірместен қоғамның қажеттіліктерін қанағаттандыру мүддесінде аграрлық сектордың тұрақты дамуын қамтамасыз ету болып табылады. Әлемдегі соңғы бірнеше жылдағы үрдіс қоршаған ортаға зиян келтіретін өнімдерге сатып алушылардың қызығушылығын тудырды, сондықтан респонденттердің жартысынан көбін (60%) осындай аналогтардан айырмашылығы жоғары құны қарамастан, экологиялық таза өнімдерді қалайды. Отандық шикізатқа экологиялық таза өнімдерді өндіру барлық тиісті ресурстардың болуына байланысты өте перспективалы болып табылады.

Түйін сөздер: экология, рөл, ауыл шаруашылығы, қорғау, тиімділік, экологиялық таза өнім.

Information about author:

Sabirova R.K. - Atyrau State University named after H.Dosmukhamedov, sabirovarysty@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-9947-6564>;

Utepkalieva K.M. - Atyrau State University named after H.Dosmukhamedov, mplusj@bk.ru, <https://orcid.org/0000-0002-5230-0318>;

Kabakov S.B. - Atyrau State University named after H.Dosmukhamedov, zhmm1331@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5984-2227>

МАЗМУНЫ

<i>Алтыбаева С.М., Сағындыков Е.С.</i> Көркем мәтін құрылымындағы мифопоэтикалық модельдеу және мәдени код.....	5
<i>Сембиева Л.М., Мажитов Д.М., Карпицкая М.Е., Хамитова Д.М.</i> Экономиканы жаңғырту жағдайындағы ЕАЭО елдерінің монетарлық жүйесінің өзгеруі	12
<i>Құлсариева А.Т., Султанова М.Э., Шайгозова Ж.Н.</i> Фольклор және сәйкестілік: Қазақстанның қазіргі заманғы мәдениетіндегі тарих, жады және аңыз шығармашылығы	19
<i>Кенжебаев Д.А.</i> Олигон Сарышаған – қысқаша тарихи талдау.....	26
<i>Абдулина Г.А., Базарбаева А.Г.</i> Ұйымдардағы адам ресурстарын басқарудың заманауи тұжырымдамалары.....	33
<i>Ағыбаев А.Н., Адибаева А.Қ.</i> Геноцид туралы БҰҰ Конвенциясының қатысушы мемлекеттердің қылмыстық заңнамаларындағы имплементациялық тетіктері: жалпы салыстырмалы талдау.....	39
<i>Ахметжанов Б., Тәжібекова К.Б., Шаметова А.А.</i> Қазақстан көлік өнеркәсіптің дамуын талдау.....	44
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Тәуелсіздік жағдайындағы қазақстан республикасының конституциялық-құқықтық дамуының мәселелері.....	48
<i>Нурпеисова А.А., Рей И.Ю., Бижанов Д.Т., Тлеужанова Д.А.</i> Инновациялық өндірісді жасаудың процесін бақылауының негізгі элементтері.....	53
<i>Гиздатов Г.Г.</i> Қазақстандық дискурсының құрылымы психолингвистикалық зерттеу.....	57
<i>Ищанова Р.К.</i> Мемлекеттік шығындарды басқару - мемлекеттің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету.....	64
<i>Мадышева А.М., Бикенова А.С., Елеусіз Л.Т.</i> Білім саласындағы туристік қызметтер.....	68
<i>Ескалшева А. Ж., Баймуханова М.Т., Ахмурзина Д.О.</i> Әлеуметтік сала адам капиталының сапасын қолдаудың перспективалары.....	73
<i>Мархаева Б.А., Козбахова Д.Л.</i> Жауапкершілік орталық және трансферттік баға белгілеу.....	79
<i>Сабирова Р.К., Утепкалиева К.М., Кабаков С.Б.</i> Қазақстандағы ауыл шаруашылығы экономикасының экологиялық аспектілері.....	85
<i>Тлесова Э., Хойч А., Кураш Н.</i> Қазақстан республикасының ғылыми инновациялық потенциясы және оның перспективалары.....	89
<i>Хамитхан Н.</i> Қазақстандағы банктік қызметтердің сапасын жақсарту жағдайында банкаралық басекелестік.....	95
<i>Шалдарбеков Қ.Б., Муханова Г.С., Нурмухамбетова З.С.</i> Аймақтарды дамыту бағдарламаларын жүзеге асырудағы жобалық басқаруды қолданудың шетелдік тәжірибесі.....	101
<i>Каратаева А.М., Бердиярова Ж.С.</i> Мемлекеттік қызметшінің әдептік мәдениеті және құқықтық мәдениеті сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің негізі ретінде.....	106
<i>Алдабергенова А.А.</i> Абсурд әдебиетін аударудың лингвомәдени аспектілері	113
<i>Стукач В. Ф., Байдалинова А. С., Сандыбаева Б. А.</i> Қазақстанның қаржылық қауіпсіздігі.....	119
<i>Баймаханова Д.М., Оспанова Д.А.</i> Конституциялық-құқықтық сана - конституционализмнің маңызды компоненті ретінде және оның адам құқықтары мәселелерін шешудегі рөлі.....	126
<i>Имангожина З.А.</i> Сланцевая революция: глобальный тренд на мировом энергетическом рынке.....	137
<i>Ракаева А.Н., Жуматаева Б.А., Успабаева М.К., Доскалиева Б.Б.</i> Экологиялық есеп қазақстандағы кәсіпорын экономикасының даму кезеңі ретінде.....	142
<i>Нуржанова Г.И.</i> Экономиканың аграрлық секторындағы еңбек әлеуетіне демографиялық фактордың әсері.....	147
<i>Оспанова Д.А., Баймаханова Д.М.</i> Қазақстан Республикасының кибер кеңістігін дамыту жағдайында мемлекеттік қызметтерді цифрландыруда әкімшілік-құқықтық қамтамасыз ету	152
<i>Рыспекова М.О., Тлесова Э.Б., Хаитбаева Ф.К.</i> Қазақстандағы тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық қызметін арттыру және жаңғырту факторлары.....	160
<i>Султанова Г. Т.</i> Аграрлық сектордың экспорттық әлеуетін дамытуға бағытталған үрдістер мен басымдықтар.....	166

СОДЕРЖАНИЕ

Алтыбаева С.М., Сагындыков Е.С. Культурный код и мифопоэтическое моделирование в структуре художественного текста.....	5
Сембиева Л.М., Мажитов Д.М., Картицкая М.Е., Хамитова Д.М. Трансформация монетарной системы стран ЕАЭС в условиях модернизации экономики.....	12
Кулсариева А.Т., Султанова М.Э., Шайгозова Ж.Н. Фольклор и идентичность: история, память и мифотворчество в современной визуальной культуре Казахстана.....	19
Кенжебаев Д.А. Полигон Сарышаган – краткий исторический анализ.....	26
Абдулина Г.А., Базарбаева А.Г. Современные концепции управления человеческими ресурсами в организациях.....	33
Ағыбаев А.Н., Адибаева А.К. Имплементационные механизмы Конвенции ООН о геноциде в уголовных законодательствах государств-участников: общий сравнительный анализ.....	39
Ахметжанов Б., Тажобекова К.Б., Шаметова А.А. Анализ развития угольной промышленности Казахстана.....	44
Аюпова З.К., Кусаинов Д.У. Проблемы конституционно-правового развития республики Казахстан в условиях суверенитета	48
Нурпеисова А.А., Рей И.Ю., Бижанов Д.Т., Тлеужанова Д.А. Основные элементы управления процессом создания инновационной продукции.....	53
Гиздатов Г.Г. Психолингвистическое исследование концептов казахстанского дискурса	57
Ицанова Р.К. Управление государственными расходами - как обеспечение финансовой устойчивости государства.....	64
Мадышева А.М., Бикинова А.С., Елеусиз Л.Т. Туристские услуги в сфере образования.....	68
Ескалшева А. Ж., Баймуханова М.Т., Ахмурзина Д.О. Перспективы усиления качества человеческого капитала социальной сферы.....	73
Мархаева Б.А., Козбахова Д.Л. Центр ответственности и трансфертное ценообразование.....	79
Сабирова Р.К., Утекалиева К.М., Кабаков С.Б. Экологические аспекты экономики сельского хозяйства в Казахстане.....	85
Тлесова Э., Хойч А., Кураш Н. Научно-инновационный потенциал республики Казахстан и его перспективы.....	89
Хамитхан Н. Межбанковская конкуренция в условиях повышения качества банковских услуг в Казахстане.....	95
Шалдарбеков К.Б., Муханова Г.С., Нурмухамбетова З.С. Зарубежный опыт применения проектного управления при реализации программ развития регионов.....	101
Каратаева А.М., Бердиярова Ж.С. Этическая культура и правовая культура государственных служащих как основа антикоррупционной культуры.....	106
Алдабергенова А.А. Лингвокультурологические аспекты перевода литературы абсурда.....	113
Стукач В. Ф., Байдалинова А. С., Сандыбаева Б. А. Казахстанская финансовая безопасность.....	119
Баймаханова Д.М., Оспанова Д.А. Конституционно-правовое сознание как важный компонент конституционализма и его роль в решении проблем прав человека.....	126
Имангожина З.А. Сланцевая революция: глобальный тренд на мировом энергетическом рынке.....	137
Ракаева А.Н., Жуматаева Б.А., Успанбаева М.К., Доскалиева Б.Б. Экологический учет как ступень развития экономики предприятия в Казахстане.....	142
Нуржанова Г.И. Влияние демографического фактора на трудовой потенциал аграрного сектора экономики.....	147
Оспанова Д.А., Баймаханова Д.М. Административно-правовое обеспечение цифровизации государственных услуг в условиях развития кибер пространства республики Казахстан.....	152
Рыспекова М.О., Тлесова Э.Б., Хаитбаева Ф.К. Факторы инновационной модернизации и совершенствования деятельности жилищно-коммунального хозяйства в Казахстане.....	160
Султанова Г. Т. Тенденции и приоритеты развития экспортного потенциала аграрного сектора.....	166

CONTENTS

<i>Altybayeva S.M., Sagyndykov E.S.</i> Cultural code and myth poetic modeling in the structure of the artistic text.....	5
<i>Sembiyeva L.M., Mazhitov D.M., Karpitskaya M.E., Khamitova D.M.</i> Transformation of the monetary system of the eurasian economic UNION countries in the conditions of modernization of the economy.....	12
<i>Kulsariev A.T., Sultanova M.E., Shaigozova Zh.N.</i> Folklore and identity: history, memory and myth-making in the modern visual culture of Kazakhstan.....	19
<i>Kenzhebeyev D.A.</i> The Saryshagan Ground – the short historical analysis.....	26
<i>Abdullina G.A., Bazarbaeyeva A.G.</i> Modern concepts of human resources management in organizations.....	33
<i>Agybayev A.N., Adibayeva A.K.</i> Implementing mechanisms of the UN Convention on genocide in the criminal legislation of the participating States: general comparative analysis.....	39
<i>Akhmetzhanov B., Tazhibekova K.B., Shametova A.A.</i> Analysis of development of the coal industry of Kazakhstan.....	44
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Problems of constitutional and legal development of the republic of kazakhstan in the conditions of sovereignty.....	48
<i>Nurpeisova A.A., Rey I.Yu., Bizhanov D.T., Tleuzhanova D.A.</i> Main elements of managing the process of creating innovation production.....	53
<i>Gizdatov G.G.</i> Psycholinguistic study of the concepts of Kazakhstani discourse.....	57
<i>Ichshanova R.K.</i> Management of state expenditures - as the ensuring of the financial stability of the state.....	64
<i>Madisheva A.M., Bikenova A.S., Eleusis L.T.</i> Tourist services in the sphere of education.....	68
<i>Eskalieva A. Zh., Baymukhanova M.T., Ahmurzina D.O.</i> Perspectives of strengthening the quality of the human capital of the social sphere.....	73
<i>Markhayeva B.A., Kozbakhova D.L.</i> A responsibility center and transfer pricing.....	79
<i>Sabirova R.K., Utepkaliev K.M., Kabakov S.B.</i> Ecological aspects of economics of agriculture in Kazakhstan.....	85
<i>Tlessova E., Khoich A., Kurash N.</i> Scientific innovation potential of the republic of Kazkahstan and its perspectives.....	89
<i>Hamitkhan N.</i> Interbank competition in conditions of improving the quality of banking services in Kazakhstan.....	95
<i>Shaldarbekov K., Mukhanova G., Nurmukhambetova Z.</i> International practices in project management in implementing regional development programs.....	101
<i>Karatayeva A., Berdiarova Zh.</i> The ethical culture and legal culture civil servants as to basis of anticorruption culture.....	106
<i>Aldabergenova A.A.</i> Linguocultural aspects of translation of absurd literature.....	113
<i>Stukach V. F., Baydalinova A. S., Sandybayeva B.A.</i> Kazakhstani financial safety.....	119
<i>Baimakhanova D.M., Ospanova D.A.</i> Constitutional and legal consciousness as an important component of constitutionalism and its role in the solution of human rights problems.....	126
<i>Imangozhina Z.A.</i> Shale gas revolution: global trend in the world energy market.....	137
<i>Rakaeva A.N., Zhumataeva B.A., Uspanbayeva M.K., B.B.Doskalieva.</i> Level of ecological report development in the economic of Kazakhstan's companies.....	142
<i>Nurzhanova G.I.</i> Impact of demographic factors on labor potential of economy's agricultural sector.....	147
<i>Ospanova D.A., Baimakhanova D.M.</i> Administrative and legal support of digitalization of public services in the context of the development of cyber space in the republic of Kazakhstan.....	152
<i>Ryspekov M.O., Tlessova E.B., Khaitbayeva F.</i> Factors of innovative modernization and improvement of activity of housing and communal services in Kazakhstan.....	160
<i>Sultanova G. T.</i> Trends and priorities for the development of export potential of the agrarian sector.....	166

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 10.10.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
11,6 п.л. Тираж 500. Заказ 5.